

Womhaj Bóh!

Ciřklo 19.
12. meje.

Ľětnik 5.
1895.

Szerbiske njedželske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždnu ƙobotu w Śmolerjeź knihicziřczetni w Budyschinje a ƙu tam dostacź ſa ſchtwórtlětnu pſchedplatu 40 np.

Swantate.

1. Pětra 1, 9: Kónz wascheje wěry, — duřchom ſbóžnoſcź.

Czerpicź, něſchto wutracź, tajkele něſchto dyrbi cźłowjeť wſchědnje ƙam na ƙebi ſhonicź. Woſmu ƙebi ƙwoje lube ƙwjate piřmo do ruki a pócźnu ƙebi w nim wot ſpocźatka hać na kónz wſchě ſtrony pſcheńcź a ƙebi wſchěch wobhladacź, wo kotrychź ƙo nam tam powjeda; nje-namařam w nim ſkoro niſoho, kiź budžiřche ženje njetrjebať ƙwój řichiz njecź. Śwjate žiwjenje a pódla wſchelaka řrudoba, woboje je ř cźłowjeťom tať dołho řjenocźene, dońž wón pſched ƙamymi tymi durjemi njesteji, ř kotrymiź móhť do wěćnoſcźe wuńcź.

Śwjaty Pětr wě nam tež něſchto wo tym ſe ƙwojeho řhonjenja powjedźicź. Ale runje tehdy, jako mějeřche Pětr ƙwój řichiz njecź, je wón řhoniť, řchto Bóh ř tajkim ƙwojim řichizom řechze, a řajki ma cźłowjeť ſe wſcheho teho ƙwój wužitť.

Sechze macź, ſo dyrbjalo jejne mało džecźko ř njej řhwatajo pſchibějecź, pořaze jemu wona něſchto řjane blyřkotate; wojeťřki wyschřchi pať na wójnje ƙwojim wojeťřkim lubi, ſo chze jim, jeli mužnje wojuja, ƙo bėdźa a dobudźa, cźeřtne wuřnamjenje dacź. Ľunje takle ƙwjaty Pětr nam řchereřžijanam jako wojeřjam w nařcheho Ľnjeřowej řlůžbje, lubi, ſo junu žiwu řronu (to řěka: wěćne žiwjenje) dořtanjemy, kotruź ƙebi docźakamy, hdyź řmějemy wſcho ƙwoje czerpjenje tu na ſemi pſchetrate. Ľlej, to je řrařny dar, řa řajkiź mamy ƙo nařchemu Ľnjeřej džakowacź, řajkiź je nam wón ſe ƙwojim czerpjenjom a ſe ƙwojej řmjercźu,

řaź ſe ƙwojim ř rowa wuřtanjenjom dobyť. Ľónle dar a tole řjane řubło niħdy ženje njerańdže řaź te řerřřke řubła wſchě do wſchitka, pſchetoź te tu řa druħich na ſemi řa-wořtanu, hdyź ƙo ty ƙwoju putniřku drařtu wuřleńjesch. Ľerřřke řubła řu huřto ř hrěchom woplurřane, tole řubło pať niź. Wone czi tež njerřwjadnje, řaź řemine řjane řwěťki, a řadny wichor czi jo njepolemi, řaź ƙo tu huřto někomu řeńdže, kiź je ƙwoju nadźiju na něćžo řtajiť a ƙwoju wutrobu na něćžo powiřnyť, řchtoź ƙo jemu potom podlemi. Nařche řrařne řubło je řbóžnoſcź w njeřjeřach, řajki měr a pořoj, řajkiź niħtó njerřhubi, njerařodne wjeřele, řařkeź je nam nařch řbóžniť ſe ƙwojim czerpjenjom, wumrjecźom, ř rowa řtanjenjom a ſe ƙwojim řwěť-wodženjom wudobyť.

Nařch luby wyschřchi mēřchniť pať tole řubło řa nař dotal pſchi ƙebi řhowa, ſe ƙwojim řłowom nař napomina, nam řam pořaze, řajzy dyrbjeli tu žiwu być, nař pořhlyja, řo móhli we wſchey řrudobje ƙo řami řapřecź a řylni řa-wořtacź.

Niħtó wojeťřki řanu řronu njedořtanje, řhiba řo bė ƙo mužnje bėdźiť a dobyť. Nařpředy dyrbi něchťo wumrjecź, potom hařle móže něchťo druħi řa nim herbowacź. We tebi pať dyrbi přeni tvoj řtary hrěřchny cźłowjeť wſchón řemrjecź, po tym hařle budźeřch řam řhmany, ƙwoje wěćne žiwjenje dořtacź. W tamnym mēřcźe horka na njeřju, kiź ma ƙwoje hařny, w nim Bóh nićžo řapřořchene, řamařane, njecźiřte njeczerpi, — wſcho njecźiřte dyrbi ř tebję přecź, řo móhła ƙo czi tvoja wěra řaź cziřte řłoto řwěćzić, řaź řłotniť ƙwoje řłoto řeřchřje, řo by ƙebi jo wucźiřziť.

takle naš našy knjes i plómjom swojeje srudoby a tuchjenja wuczišci. Duž wostań czihi pschi wšchem swojim czerpjenju. Njemóžesz pak skoro wjazy wutracz, pohlehu ho twojemu sbóžnikaj na klin. Tychi cze wón hórje a hórje, tehdy dži a klapaj ho wo jeho durje a ty mjeješ swoje wumóženje. Čzafaj khwilu na njeho. Wón cze wječze pónǎže pošylnicz.

Luby knježe, scziń naš swolnych, so móhl hwoj fchiz ja tobu nješč, a pschi tebi wutracz. Saczer i naš wšch morfotanje a wšch cželne napšcheczijenje. Stup ho nam psched woczi i twojej sczerpnošču a twojim hwjatym czerpjenjom, so móhli wot tebie nawuknyšč sczerpliwí wostacz, pošyljenje doščacz a hwoj mčr wobkhowacz.

Arute huzjenje.

Wěrnny podawł se stareho čzaša.

W čzašu wulkeje drohoty sawješelesche ho Zoferamus, najstarschi hyn hrabje Flanderskeho psched mostom wótzneho hrodu i rječerškej hru.

Duž ho k njemu hubjenje swobefana žona pschibliži a jemu i korbifa wšchelate kamodželane wězy k hrajtanju poskiczi.

„Bože dla, luby młody knježe, mječze hmilnošč so mnu a dajče mi něotre pjenječki ja te wězy. Moje šchtyri džeczi i hlódom žaloscza, a hdyž jim khlěba kupicz njemóžu, dyrbja wumrjecz.“

Młody hrabja hnuty na wbohu maczer pohlada, kotraž kama se klabošczu lědom stacz jamó a praji:

„Ja chzu wam te wězy wotkupicz, luba žona, a wam džebacz krocž telko ja nje dam, hacž žebí žadacz. Wocžaczke khwilu, ja do hrodu dóndu a pjenješ pschijnješ, dokelž runje žanyh pschi žebí nimam.“

Wulzy swješelena žona ho hnuta džakowasche ja dobrotu młodeho knjesa a ho čzafajo na semju hdyže, jako ho Zoferamus i korbikom do hrodu poda.

Dorkach na šali dwórške knježny swojeje maczerje nadeńdže, kotrymž chzyšche te wězki daricz a kotrež ho nad lubošcziwoszczu młodeho knjesa wulzy jara swješelichu.

Pschi hrajtanju a žortowanju ho jena mjenschina po drugej miny; a młody hrabja, kiž bēšche lohkosmyšleny młodženz, do zyla šapomni, so delkach psched mostom hlódna žona i boloszczu na njeho čzafajche.

Bjes starosče ho po wječeri do lóža lehny a wón ho nje-dopomni, kajke bēšche nješbože bjes tym šhotowal! —

Wboha macž najprjedy i wječelaj nadžiju a potom wšcha štyšniwa na šapopšchindjenje młodženza čzafasche. Zako ho pak jena hodžina po drugej pominy, bjes teho so młodženz i pjenješami dóndže, do wulkeje starosče šapadže a wona chzyšche ja nim do hrodu.

Tola móšt bēšche ho bjes tym horje sczahnył a wrota ho šamknyłe a wšcha šadwelowana wboha stejeseche a njewjedžeseche šcho šapocžecz, pschetož nóž bēšche ho na semju lehnyla.

Khwilu žebí rošmyšli, hacž by na ranje čzafala, hdžez ho hród šašo rano šaše wotewri. Ale starosč wo džeczi ju prjecz čžerjesche a kaž kčtije pschi wšchew swojeje klabošczí samó, domoj khwatajšche.

Wutroba jej njeměrna klapasche, jako durje hěty wotewri a wona czišche hwojich lubušctow wolašche. Tola žane wotmolwjenje; a jako wšcha šastróžena hwěczku šašwēczi a do cžemneho ruma hwěczeseche, mječeseche žalostny napohlad psched hodu: Čzišche a šymni tam czi šchtyri małi na semi ležachu; woni bēchu hlóda wumrjeli; wšcha šadwelowana ho macž na nich wali.

Zako bēšche psched hrodom na lohkosmyšleneho młodženza hodžinu wot hodžiny čzafala, bēchu jejne džeczi domach hubjenje a šrudnje wumrjele.

Se wšchew rošhorjenošču a šadwelowanjom wona winowateho šafła. —

Na druge ranje pschi šthadžanju kłóncžla šary hrabja Flanderski i wulkim pschewodom na hońtwu jechasche. Zako pak psches móšt pschindže, ho naštróži a konja šadžerža. Psched nim na thromje pschirowa ležeseche šchtyri morwyh džeczi a šady nich stejeseche pol wówrótnjena žónstka, kotraž i wótrym hłóšom šawola:

„Pschezo jechajče dale, morwi niczo wjazy njeczuj! Ja pak jako macž wobškoržuju jich mordarja a žadam žebí wječjenje ja njewinowatu krej. Stupče dele a džeržče prawe huzjenje, kajkež wam jako huznemu knjesej pschileži.“ —

Total nješnate štróžele na hrabju pschindžechu, jako w šynkach šadwelowanja wuražene napominanje nješbožowneje žónskeje sa-

šahlyšcha. Zemu bēšche, kaž by ho wulke nješbože pschibližalo. Njeměrnny wot konja štoczi a šrudnje praji:

„Rēcž, žona, a nješamjecz niczo!“

A wboha macž šapocža powjedacz wo swojeje nusy a wo tym, šcho bēšche ho psched hrodom a w jejnej hēcze wšchitko štalo. Wona niczo wjazy njepraji a hrabja, kaž tež czi wotoko štejazy šaczuchu, so wona wěrnosč rēcžeseche.

Zako bēšche hotowa, hrabja ruku k nješješam pošbēhny a ho šarocza:

„Kaž wěrnó je tón knjes živy, ta wina dyrbi ho i krowu wotplaczicz. Dženja abo jutšje dyrbi ho tón, kotryž je se šlej lohkosmyšlnošču hmierež tutych šchtyri džeczi šawinowal, i mjeczom wotprawicz!“

„Prawy huznik!“ wšchón wotokoštejazy lud wolašche. Wudowa pak ho k nohomaj hwojeho knjesa poklakny a jemu ruku koscheseche.

W tym wotomiknjenju Zoferamus pschijšcha — tón winowaty — na niczo žebí njemyšlo ja hwojim nanom a chzyšche runje psches móšt pschihnacz.

Duž dohlada ho na šhromadžišnu k nohomaj hrabje — a wón tu wěz pschepóšnawasche.

„Mordarjo, šchworaki mordarjo!“ wóšje hwdědomnje jeho wobškoržowasche.

Wšchón blēdy ho k nanej bližeseche.

„Wodaj mi, nano, ja žebí niczo šleho myšlil nješšym. Pschi hrajtanju a žortowanju šapomnich tu žonu šaplaczicz.“

Šsmjerež naštróžany ho šary hrabja wobroczi. Šeho hyn, jeho lubowany hyn bēšche wina! Młóžeseche žalostnišcheho hycz?

„Zoferamus! Ty!“ šchepotajo šchepšasche a czi drušy žaloscžicz šapocžachu. Ššamo wudowa šastróžena stejeseche. Wona nješeseche wjedžala, so bēšche to hyn jejneho knjesa kameho byl, kotryž bu runje k hmiereží šahuzženy.

„Knježe, puščže jeho! Ja jemu wodam!“ wona plakajo wolašche; ale šary hrabja i hlówu wješche. Wón bēšche šašo ham hwoj knjes. Wšchitke hwoje šnutskowne cžuczja pschewinywšchi, hwoju nanowšku wutrobu podteptawšchi wón šrudny praji:

„Ja hyn psched Bohom pschijšahal! Šcho by bylo i prawdošče w kraju, hdyž by ho wšoboy dla pschijšaha njedžeržala a šakon ho njewobšedžbowal!“

Zoferamus, moje džeczó, pschihotuj ho, kaž šchesežijan na twój kónž, pschetož hdyž ho kłóncžto khowa, dyrbišch psches mjecz wumrjecz.“ —

Plakajo hwojeho hyna wotokša a tón ho do hwojeho wotšuda podda. Wón wjedžeseche, so žancho wumóženja njeje.

„Božo, budž mi hrěšnikaj hnadny!“ šchepotajo praji a ho šmėrom wotwjescz da.

„Psches prawdošč budže kralowški štol wobtwjerženy“ Pschišł. 16, 12.

„Nješmilny huz pak na teho pónǎže, kiž hmilnosče njeje cžinił“ Šaf. 2, 13.

Wěrnosč biblije, šafitana pscheczíwo jeje njepšcheczalam.

(Šokracžowanje.)

Šesuj Šhryštuz šbože hwođa.

Šawol praji: „My předužemy teho šchizowaneho Šhryštusa, tym židam wšchal pohóřchenje a tym Griechiškim hlupošč; tym pak, kotřiž hu powolani, woboje židam a Griechiškim předužemy my Šhryštusa, Božu móž a Božu mudrosč. 1 Kor. 1, 23. 24.“

Alle kak šteji i Gal. 1. a 2., hdyž tola Šawol wurasnje praji, so hwoj ewangelij njeje wot japošctow w Šerusalemje doščal a wón ham tola pschi šemškim šhodžanju Šesušowym wučžomnik Šnjesowy byl njeje? Š wotkal ma hwoju wěru?

My najprjedy na to pošajemy, so njepšcheczšly šmyšleny Šannenberž drje přje, so je list na Galatiškich wot Šawola špišany a so tón hamy list pschi wšchem tym wužije, so by „powjesče je hwědczenjow Šawola kameho“ pomjenowal — a pschi tym njeprajo, so tute powjesče w lišče na Galatiškich šteja. Šdyž to wotmyšlene šhebanje cžitarja njeje, je tola — wulka hlupošč. Šak tež wěšty Šienwenhuš wšchitke nowošakonške pišma i wuwšaczow tamnych 4 listow šaczijnje. Pschi tym wšchem Šamalielowu rēcž (Šap. šf. 5, 35 šcz.) jako historiške žorlo wužije. Š temu njech ho hiščeže jedyn pschiklad wo „wědomnosčí teho muža“ poda. Wón wopišuje, kak je ho Šesuj na Šraelski lud wobmjesowal. Ššjedža bjes našpomnjenymi šłowami Šesušowym

steji potom řada: „Njesieni řo blisřowidřaza myřli, hdyř řo pola řana (7, 49) wupraji: „Tón lud, kiř řo njewusteji na řakon, je potlaty.“ Kóřdy čitář dyrbi řebi myřlicř, řo je řesuf to řlowo řečal, přchetoř hewal řo ř zyla nuts njehodři. Woprawdře pař jo řarisejšy, řesufowi njepřchecřeljo prařa, řchtoř móře kóřdy tón řtaw přchecřitawřhi póřnacř. řodomnje řo dopomnju, řo řym w řniřkach ř napišřmom: „papierjany bāmř“ čital: řo řesuf Boři řsyn njeje, to řteji w bibliji, přchetoř řan. 1, 8 řeřa: „Tón řamř njeř to řwětlo, ale řo by wón řwēdečřil wot teho řwětla.“ Řař kóřdy wē, řo tam wo řanu řym řchecřeniřku řečři a niř wo řesufu. řajře dřiřwunřřke wēři njepřchecřeljo ludej napóřřheřa.

Tola to přchepóřla, my mamy wařniřřke řospominacř. My řmy řunje ř jara wařnej wēři dóřřli, řotrař řebi dokladne přchemyřlenje řada. Wo řwonřownym řiwjenju řesufowym wjedřeřřhe řawol do řwořeho wobrocřenja tař derje řař kóřde druhe dřečřo w řraclu. řeř móřne řwēdečřenje wēř přenjeře řchecřřijaniřře wořady, n. přch. móřne předowanje a matrašřku řmjereč řchecřepanowu řeřřhe wohladal a řlyřřal. Ale wón řeřřhe řehdom řiřchecře njepřchecřelřy řmyřleny.

Řeřřto řwonřownje wjedřečř ř molom řiřchecře řnutsřowne přchemyřdečřenje njeř. řwonřownu powjeřečř je wřřal wot druhich čřlowjekow dořtal. Ř „wēřje“ pař njeř dořřol přches powjedanje a dopokařanje, ale přches móřny řacřiřchecř, řotryř řesuf řam na njeho čřiniřřhe. řo wón přchēd wrotani řeřřa řamaskus řorjeřtanjeneho řesufa wohlada, je ř přchicřřinu jehowobrocřenja. řuř drje jehowangelij njewotwiřuje wot druhich japořřchtořow, řjeř teho řo byřřtaj řawol a přenja wořada řesufowa řóřno dřeřenaj byřoj. řo dře je wořebitořečř ewangelija, řo řačř do dřenřniřřheho dnja kóřřdu wutrobu wořobnje (pařřchonsřy) a řiwje řapřřimnje, řo my wřřchřy prařimy: ja njewēřju, dokelř řawol wēři a řeřřa a řuther, ale ja wēřju mořeho řnjeřa a řbóřniřa dla. řni řawol, řni řuther, ale řesuf, tón řiwř, Boři řsyn je mje přchewinřl, řo jemu ř čřečřom a ř duřřu přchibřlřřham na wēčřne. řo dře řeřa wēřicř. řan. 4, 42. 6, 68. 1 řor. 1, 31. 2, 4. 1 řheř. 2, 13. řař dyrbi kóřřdy řchecřřijaniř prařicř: řunječř řym ewangelij wot mořeju řarřřheřu, wučřerjow a druhich řchecřřijaniřow řlyřřal, řunječř řym řon w řwřatřm piřřmje čřital, tola řchecřřijaniř njepřřym, niř wot ludi, ani přches čřlowjeka, ale přches řesom řhřiřřta a řoha teho wótřa, kiř jehowubdřiř je wot morwřch.“ ř to praři řawol řal. 1, 1.

(řokracřowanje.)

řy dyrbiřř hřwřatř dřen hřwječřicř.

(řřončřenje.)

Dwē řečře řeřřheř řo minřřej. řuř nowe domapřtanje na řu řwóřřbu přchřindře. řařřina pařneře řóřře ře wobřřchřodřena a dyrbiřřhe řo tař ručře řačř móřno řařo wupřředřičř. Wřřchřřhi nahladowař přchřindře ř řranřej ředwardřej a jemu praři: „Wř dyrbičře řutřje njedřelju řwóřřim ludiřom dřečřlacř dacř, řo by mařřina pónđřelju hotowa byřa.“

„řo njemóřu a njebudu čřiničř“, praři řranř.

„čřeho dla niř“, řo řpodřiřwajřy wřřchřřhi nahladowař wopřařřa.

„Njemóřu řwřatř dřen wotřwječřicř“, wotmolwi nařř přchecřel. „čřřu řačř do řobotu pól nořy dřečřlacř a hřwřdom po pól nořy pónđřelju řařo řapocřečř. Ale njedřelju njemóřu a nočřřu to čřiničř.“

„řo je pař jara nuřne, řnjeř ředwards“, řnapřchecřřimi jehowojdřřtajeny. „Wř dyrbičře ludiřom řyřu njedřelju dřečřlacř dacř, hewal njebudřemy hotowi a nařř řnjeř was potom pūřchecři!“

„řsyn řwóř wótřřny řrař wopūřchecřřil“, řnapřchecřřimi řpřawny muž, „dokelř njedřelju dřečřlacř nočřřyř. řeho dla teř w řmeriřy njebudu to čřiničř.“

Wřřchřřhi nahladowař řo wot njehowotwobrocři prařřy: „čřřicře, řchtoř čřečře, ale řo njedřiřwajčře, hdyř budře wam wařřhe wobaranje ř řemu.“ řranř ředwards pař wóřta přchř hřwóřřim řlowje. řon nočřřyřřhe druhř ras njepřwēřniřřhi byčř, dřiřli přředy. řon dočřřa, řo řo jemu řunje tař řeřře, řař řehdy w řendřelřej. řufu, kiř mohřa na njehow a na jehow dom přchřicř hřiř do předřa widřeřřhe, ale wón njehhabřařřhe. řon ře řo řwēčřil, na kóřřdy pař řařřju řwořeho řoha dřečřečř a modřeř řo řemu řnjeřej: „řdyř ja jeno řebje mam, dha njerodřu...“

njebjēřa a wo řemju. řačř mi řunje čřečřo a duřřha řawutřitej, dha wřřal řy řy, řořo, kóřřdy čřař, móř trořřit a móř dřečř.“

řon dřečřlacřhe je řwóřřimi ludiřimi řačř do pól nořy. řotom wopūřchecřřichu řabřiku. ředma ře njedřela niřno, řečřu hřiřo řařo na dřečře. Ale, řačř řunječř wřře mořy a wřřchu pilnořečř nařořřichu, dřečřo njebu hotowe. řařo řo řabřřřny řnjeř pónđřelju řawo wopřařřečř da, řačř je mařřina do řřada řtajena, dyrbiřřchū jemu wóřřewicř, řo to řiřchecře njeř. řon řo jara rořřnēwa, dokelř ře to na řo wřřal, wobřřchřodřenu mařřinu řačř do pónđřelju řawo wopřředřičř a přchřřařa, řo by řo řranř ředwards hřwřdom ř dřečřa pūřchecřil.

řbóři muž dřečřhe hřuboto řrudřeny domoj. řař dyrbiřřhe řtara nuřa řařo řo řapocřečř a wón řo řřachowařřhe wofomifřnjēřa, hdyř budře řwóřej řarři powjedacř, řchto je řo řtalo. řřim řřořřchřniřřhe řeřřhe jemu, řo wona tón řař řřořřchřowařa na řule powjeřečř pólřluchāřřhe. řona njepřlacřařřhe a njēřarowařřhe, řař přenř ras, ale dawāřřhe nēř řwóřjemu mužej přawo a wupraři wjeřřelu nađřiřu a dowēřjenje, řo budře tón řnjeř teř tón řař hřnadnje ř niřni čřiničř. řutroba jeře maňđelřřheho bu přches to řřořřchřowařa a řřhrořlena. řon řo njēřtarařřhe, ale řebi wotmyřřli, druhř dřen nowe dřečřo přtačř. řař ředři wón wječřor teho řameho dnja přchř wofnje řwóřejē řwicřři. řečřečři hřařřařřheř wjeřřele wofolo njehow. řarřa pař wobřřtarařřhe řwóřej domjāře dřečřa.

řuř řlapařřhe řo wo dūřje. řranř wotewři a řuř, nahladny muž řařřupi. „čře wř řnjeř řranř ředwards?“ tař řo wón přařřa.

„řo řym“, wotmolwi nařř přchecřel.

„Wř řečře ř fabřiku řnjeřa ř. pūřchecřeni, niř wēřno?“ řo řuř dale přařřa.

„řaj“, wotmolwi řranř.

„Wařř dořalřny řnjeř“, tař prařeřřhe njepřatř dale, „je mi wo řym powjedal a mi wařřu pilnořečř a řwēřnořečř řhwalřl. řřchicřřina, čřeho dla řečře pūřchecřeni je řa wařř jara čřečře pólřa w mořimaj wocřomaj. řa dřečřu w domje a w mořej řabřřy je wřřheř řřutořečřu na to, řo řo njedřela řwječři, řo řwjeřřelu, hdyř móřu řařřich ludiř dořřacř, kiř řo řoha bořa, jehowubwo lubuřa a řwřatř dřen w čřečři dřečřa. řrařřam řo wařř teho dla, řačř řečře řwóřniřwi, řařo wřřchřřhi nahladowař do mořejē fabřiku řařřupicř a přchřřlūřju wam, řo na řadřy pař njepřchřřindřečře do řpřřowanjā, njedřelju dřečřlacř.“

řwóřemy řebi myřlicř, ř řařřej wjeřřelōřečřu řranř to přchřwřa. řa nēřotre dnř ře wón řwóř nowy řamř řařo wřřchřřhi nahladowař nařřupřl. řon mēřeřřhe nēř je řwóřej řwóřřbu lubořřnu řhēřřu řamū řa wobřřdenje. řofřody řečřu hřchecře wjeřře, dřiřli přředy. řlowy řnjeř mēřeřřhe jehow jara lubo a řtajeřřhe na njehowulře dowēřjenje. řon njepřchřřindře řařo do řpřřowanjā, řwřatř dřen wotřwječřicř, řranř ředwards ře nēřřo jara řbořřowny muž. řon řhwalēřřhe je řwóřej řonu a je řwóřimaj dřečřečřomaj hřnadu řwořeho njebjeřřheho řnjeřa, kiř ře teř na niř řwóřej řlūřjenje dopřřelnř: „čřřtoř ma ř řemu řnjeřej nađřiřu, teho budře řořa dořřota wobječř.“

řa přchřicř njemóřu.

„ř najmēřřřa nēřřole niř.“ řo řu hřchecře dřenřa řečře ludiř, řotryřř Wóh řwóřej řnadne darř pōřřicřa, řotryřř wón do řwořeho doma, ř řwóřjemu blřdu přchepřōřřhje. ř hdyř řo nēřařřa wūřečř namařa, hřwřdom řečřa: „řa njemóřu.“ řadřy řyř ludiř w řečřenju, kiř řu přōřřeni, řo njepapowē, řař řamřy mlody maňđelřři. řola njehowyle ř řřōřřka řečřa: „řa řym řo wōřeniř, teho dla ja přchřicř njemóřu.“ řohu budř dřečř, řo řu w řchecřřijaniřřwje dnř a dnř ludiřo byřli, kiř řu tola přchřicř čřřili a řu teř přchřřchřli. řařo čřřyřřhe hřabřa řinčendōřř do maňđelřřřwa řřupicř, wón řwóřej njewjeřečře piřařřhe: „nēřřo čřřu hāřle tař přawje přchřicř!“ řa jeřu řwařřřny dnřu řečřiniřřchřaj mlodaj maňđelřřřaj teř řwřařř: „řo na řnjeřřowe pōřřiwjenje budřetaj kóřřdu hōđřřinu hotowaj pūčřowāřři řiř do řuři wřačř a ř pōřřanam hřčř teho řbóřniřka přchřipowjedacř.“ ř woprawdře ře jeřu maňđelřřřwo bohacře řohnowane řa řoře řřaleřřwo. řchecřřijaniřři maňđelřřři řwřařř je dře domřřna lubořře, řchula po řořy, přchetoř wón je wobras a přchřřwanje lubořře řhřiřřřuřōweře a jehowamejnř. řřchelāřōře řařřawřři řamōřapřečřa, řotrečř přchřiniřēře, řchelāřōře wopōřy, řotrečř nařřladuřje, nahōny ř modřitwje, řotrečř řwóřřim wřřchelāřōřym nařřhōřjenju přchř řebi wjedře, njemóřa ře pōdarřmo byčř řa řoře řřaleřřwo. řař hřupe je teho dla

Samolwjenje teho pscheproscheneho w sezenju: „Sa hym hebi žonu wsał, duž pschincz njemóžu.“ A tola je wjele nasłednikow mól, a semsta luboscz je njebiesku luboscz podušyla a teho dla so pschiblowo swěta dopjelni: Mandželstwo, hubjenstwo. Rušowite pschiblowo praji: „Hdyž i domu džesch modl so junkróc, hdyž na morjo džesch, modl so dwójzy, hdyž k wěrowańskemu woltarjej džesch, modl so trójzy. Teho dla lubi mandželšy ludžo, njejsče wot dženska abo wot wčera abo wot dlějšcheho čaša, jenož pschi wschitkich podeńženjach i hrabju Zinzendorfom myšlicz; „Nětko haŕle chzu ja tak prawje pschincz.“

Scěnczke lóžke pomhleńczko Sedrje sbóžnu njewinu.

Seleneho sčtwórtka dała
Anjeni pjenčč bč róžowy,
Mílka wašesche jón hebi
Na čerwjen tak pupkaty.

Wodnjo stajesche jón rada
Pšched wokno hej na hlónczko,
Bjerjesche jón i wječorkami
Pšche mjeršk do jstwy na čoplo.

Wječork jónu bč tak mílki —
Pjenčč so njewsa i pschedwokna.
„To jom' nještanje so niczo; —
Wětrašč lówki duškota!“

Me kajke frudne ranje!
Hlojččki i mróšom wišachu;
Slě bč so jim w nozy stalo;
Sate bčchu se šmjerczu.

Mílka čicho žarowasche
Se šylstami šmychajo;
Maczerka jej šobuželna
Takle šroni powučzo:

„Ani malto pschepašerččko
Mimach mčč so šnadžinku.
Scěnczke lóžke pomhleńczko
Sedrje sbóžnu njewinu!“

A čzomu je biblija dobra.

Muhamedanski pschekupz w Indiskej so jutrocž europiskeho kapitana woprašča, hač jemu bibliju wobštaracz njemóže.

Se špodžiwanjom so kapitan prašesche: „Haj, k čzemu? Wch džě w nej ani čžitacz njemohl, we wašeschej rěčži tola žaneje nimam.“

„To wščať je wěrnó“, wotmolwi Muhamedanski, „ja pať chzu runje jendželstwu abo hollandsku bibliju mčč. Čhzeče wjedžecz k čzemu? Nč, hdyž jow lóž pschijedže i kapitanom, mi do teho čaša njesnatym, kotryž chze so minu wikowacz, potom jemu něhdže bibliju položu a na njeho kězbuju. Widžu-li, so ju woczini a w nej čžita, potom wem, so móžu temu mužej wěricz. Hdyž pať ju na boť čžihnje, potom nječam niczo i nim čžinicz mčč, pschetož ja wem, so temu mužej wěricz njemóžu.“

Dobre prašenje.

Duchowny, kotryž mčesche w jastwje dušchepastyrštwó, khostanza nadeńdže, kiž mčesche šwójbu domach. Duchowny so i nim do rošrěčžowanja da i tym wotpohladom, so by pucz k jeho wutrobje namakať. To pať lóhko njebšesche. Eso šmčjo khostanz i hrošnymy rěčžemi wotmolwi a drušy jecz so wješelachu nad „žortniwymy rěčžemi“ šwojeho towařsča. Duchowny so muža woprašča:

„Scže rjemjeshluisťwo nawuknył?“

„D haj, ja šym kranycz nawuknył.“

„Scže hižo wjazy krocž kranyl?“

„Haj, wjazy hač sto krocž.“

„Nč, kať macže so pódla.“

„D žyle derje; hdyž wčž džě, wona čžlowjeka derje sežimi; hdyž njehdže, šym tu ja statne khosty žiwy.“

„Hdyž so tak derje placži“, rjekny duchowny, „nochžyl wy, so bychu wašche džěčži jo tež nawukle?“

Muž wšchón tšchepotasche, woczí so jemu macžeschej. Něťk šwoju winu pšna — w pohladanju na šwoje džěčži. Tak wjedže nanowška luboscz k pokucze.

Bóh luby Anjes jo nitomu prawje čžinicz njemóže.

Jenu njedzeli šedžachu w Šlaccžanskej koczimje něťki burjo hromadže pschi karancžku piva. Młody wješny wuczěť chžysche jim něščto špodobneho prajicz a wupraji, so móža burja pschi tajkich krasnych šymowych žnjach šašo i mčrom špacž — so jim to i wutrobu popšesche. Duž jedyn praji:

„Sa so do wscheho wohladam. Hdže chzemy i tajkej hromadu šyna? Wjenje by tež došč bylo. Me tak wščať je a wostanje, so dyrbi so bur prózowacz a čžwilowacz.“

Anježenje a šluženje.

Moškora mjes knježžymy a šlužobnymy je psches to so tajka wulka sežinila, so woboji šwoju pschibluschnoscz dopjelni nješju. Anježi šu šwojich šlužobnych husto ja šamy grat wobhladali a šapomnili, so šu woni tež čžlowjekojo, kotryž maja čžucžiwu wutrobu a nješmjertnu dušchu; woni šu jim malo lubosče potašali. Šslužobni šu so wot šwětnych žadoščžow a wot lubosče k šwonkownemu pyščenju a draščženju wobknježicz dali a na to wašchne šwoje powołanje šazpivali. „Sa nječam šlužicz, ja nječam wot nitoho wotwišowacz“, tak myšli a rěčži jich wjele. Ššwojich knježich maja ja šamych tyranow, kotryž po jich myšli jenož ja tym steja, šwojich poddanych wuwuczicz. Šolěpschenje jenož tehdom pschindže, hdyž so šluženje šašo ja čžestne wobhladuje, šštož dyrbi kóždy hjes wuwšaczja rad čžinicz. Tón ma najwššchšchi šchtant na šemi, kotryž šwojim šobučžlowjekam i tym, šštož je a ma, najšwěrnisho šluži. Luther je so wuprajil, so hišchže ženje na šwěče tajki šwjaty mčšnit byl njeje, kať jeho šwěrna džowka. Tež knježi dyrbja šlužicz. Šich wjele hebi myšli, so je se mšdu džělo a šwěrna šlužba šaplaczena, kať pschibluschnoscz knježich njebyla, na to džiwacz, kať šamóža šwojim šlužobnym šnutštownje šlužicz a pomhacz. To najlěpsche, šštož móža šlužobni šobuwšacz, njeje šašlužena mšda, ale prawe woczehjenje, prawa kšchescžijanška šdobnoscz.

Něščto k rošpominanju.

Šněw je wohen, kotryž ani želešo žehliwe nječžini, ani jstwu nješhrěje; wón rěša, pošhče a mori a ništo njewč, k čzemu móže dowjecz.

* * *

Wulkej hromadže šamkń twarjenje twojeje wutrobny, jenož jim malo wotewć domowe durje, jim mjenje jstwicžki, jim najmjenje šnutštownnu komorku. Me tón Anjes, twój Bóh, nječ hlada, hač do teho najpošlednišcheho kuczika; jeho šwětko budž tebi wšchudžom witane!

* * *

Kóžda wčž ma šwój wužitk, ale žana jenicžka wčž njeje k wšchemu wužitna.

* * *

Šštož ma najmjenje mudroščže, ma najwjazy hordošče.

„Šomhaj Bóh“ je wot něťka niz jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe čžibla so po 4 np. pschedawaju.